

Справа «Серіфіс проти Греції» ("Serifis v. Greece")

У рішенні, ухваленому 2 листопада 2006 року у справі «*Serifis проти Греції*», Суд постановив, що:

- було порушено ст. 3 Конвенції з огляду на відсутність належної медичної допомоги заявнику під час відбування ним попереднього ув'язнення.
- було порушено ч. 4 ст. 5 Конвенції стосовно права на вирішення судом без зволікання питання про законність затримання.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 10 000 євро як компенсацію моральної шкоди та 5 000 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник Павло Серіфіс є громадянином Греції, народився 1956 року і мешкає в Афінах.

У липні 2002 року заявника було арештовано і взято під варту. Його підозрювали у належності до терористичної організації «17 листопада». Як стверджувалося, ця організація від часу утворення у 1975 році до розпуску у 2002 році вчинила низку злочинних актів. Заявника, так само як і інших можливих членів організації, утримували у спеціальних приміщеннях (збудованих у 2002 році). Заявник перебував у камері розміром 12 кв. м., у якій поряд з житловою частиною були туалет та душ.

Пан Серіфіс ще з 1996 року потерпає від розширеного склерозу. Тоді ж заявнику було поставлено діагноз прогресуючого внутрішнього запального процесу, який вражає головний та спинний мозок. Ця хвороба призвела до виникнення багатьох фізіологічних проблем, зокрема порушення неврологічних, моторних, вестибулярних та зорових функцій. До того ж, у заявника паралізована ліва рука (параліч стався внаслідок

дорожньої аварії у 1980 році). Загалом п. Серіфіс потребує лікування у спеціалістів різних напрямків.

У грудні 2002 року заявник звернувся з клопотанням про звільнення з-під варти. Своє прохання він обґрунтовував необхідністю проходження лікування у спеціалізованій неврологічній лікарні. Заявник також просив, аби йому дозволили безпосередньо з'явитися перед обвинувальною палатою для особистого представлення своїх аргументів. Втім це клопотання було відхилено. Обвинувальна палата також відмовила п. Серіфісу у звільненні з-під варти, обґрунтовуючи своє рішення небезпечністю та серйозністю злочинів, у вчиненні яких заявника звинувачували, а також можливістю його втечі від правосуддя. Стосовно лікування, на необхідність якого вказував заявник, обвинувальна палата зауважила, що воно може бути надане в лікарні в'язниці.

У червні 2003 року, коли вирішувалось питання про продовження перебування заявника під вартою, він знову звернувся з клопотанням про особисту участь у засіданні обвинувальної палати. Однак у цьому йому знову відмовили. Незважаючи на наявність медичних висновків, у яких вказувалося на погіршення фізичного стану заявника та на необхідність отримання ним спеціалізованого лікування, строк перебування п. Серіфіса під вартою було продовжено.

У грудні 2003 року заявника було визнано винним у належності до злочинної організації та засуджено до 8 років позбавлення волі. Заявник оскаржив вирок. Однак його скарга досі залишається не вирішеною.

У січні 2004 року заявник, спираючись на низку нових медичних висновків, звернувся з клопотанням про звільнення. Він, зокрема, стверджував, що продовження перебування в ув'язненні може призвести до незворотної шкоди для його здоров'я. За вказівкою прокурора заявника обстежили два лікарі, котрі дійшли висновку про те, що фізичний стан заявника був дуже незадовільним. Вони повідомили про необхідність

проходження заявником ще двох додаткових обстежень та рекомендували для хворого лікування в неврологічній клініці. Суд все ж таки відхилив клопотання заявника про звільнення. Однак керівна рада в'язниці постановила скерувати п. Серіфіса до спеціалізованої лікарні для проходження додаткових обстежень та для вирішення питання про те, чи спеціалізоване лікування є справді необхідним для нього.

У період від липня 2004 року до січня 2005 року заявника сім разів доправляли до лікарні для здачі аналізів та проходження лікувальних процедур. У ході останнього візиту лікарі виявили погіршення здоров'я заявника. Упродовж того самого часу заявник проходив курс фізіотерапії у лікарні в'язниці.

У грудні 2004 року заявник знову звернувся до суду з клопотанням про умовно-дострокове звільнення. У лютому 2005 року заявника було звільнено під заставу (після того, як він сплатив 6 000 євро). Над заявником було встановлено судовий нагляд.

Зміст рішення Суду

Заявник скаржився на те, що тривале ув'язнення, зважаючи на стан його здоров'я, було нелюдським поводженням. Він також стверджував, що відмова йому в особистій участі під час розгляду його клопотання про звільнення була порушенням принципу рівності процесуальних засобів. Відтак п. Серіфіс зазначав про порушення ст. 3 та ч. 4 ст. 5 Конвенції.

Суд відзначив, що попри серйозність хвороби, від якої потерпав заявник, компетентні органи зволікали із наданням йому такої медичної допомоги, яка б відповідала його справжнім потребам.

Відтак тривалий час заявник змушений був чекати на отримання належного лікування, хоча він і повідомив про свої проблеми зі здоров'ям відразу ж після затримання. Упродовж перших двох років ув'язнення п. Серіфісу доводилось проходити ті нерегулярні лікувальні процедури та

огляди, які могли проводитись в межах лікарні в'язниці. Отож, заявник ані не міг отримувати послідовне обстеження стану розвитку хвороби в спеціалізованій установі, ані проходити необхідний курс лікування для стримування склерозу. Лише у 2004 році для п. Серіфіса було сплановано відповідний курс лікування і тільки тоді розпочалися сеанси фізіотерапії. Зрештою необхідність забезпечення заявнику постійного медичного догляду була підставою для застосування до нього умовного звільнення.

Зважаючи на стан його здоров'я, Суд негативно оцінив той спосіб, у який компетентні органи повелися із заявником упродовж перших двох років ув'язнення. Суд дійшов висновку, що заявника було піддано напруженню і стресу такого рівня, який перевищує ступінь страждань, неминуче притаманних ув'язненню.

Тому Суд постановив, що було порушено ст. 3 Конвенції.

Суд зауважив, що він раніше вже визнавав порушення ч. 4 ст. 5 Конвенції у разі відмови обвинувальної палати дозволити особисту участь особи під час вирішення її клопотання щодо звільнення. У випадку заявника Суд відзначив, що обвинувальна палата, відмовивши йому взяти участь у вирішенні клопотання про звільнення, позбавила його права оспорювати мотиви, які наводились на користь продовження його перебування під вартою.

Отож, Суд постановив, що було порушено ч. 4 ст. 5 Конвенції.